

ภาคผนวก ค

แบบวัดความฉลาดทางอารมณ์

คู่มือและแบบวัดความฉลาดทางอารมณ์ของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 3 (อายุ 5-6 ปี)

คำชี้แจง

ความฉลาดทางอารมณ์นักเรียน หมายถึง ความสามารถของนักเรียนที่มีต่อการควบคุมพฤติกรรมอารมณ์ ความรู้สึกของตนเองได้และปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของตนเองให้เป็นเด็กดี เด็กเก่ง เด็กมีความสุข ในการปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ ร่วมกับผู้อื่นได้ดี และอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

การประเมินความฉลาดทางอารมณ์ของนักเรียนจะช่วยให้ครู/ผู้ดูแลเด็ก ได้ทราบถึงจุดเด่นของลักษณะความฉลาดทางอารมณ์ที่ควรส่งเสริมและจุดอ่อนที่ควรพัฒนาให้ดียิ่งขึ้นตลอดไปรวมทั้งสามารถใช้ติดตามเพื่อดูการพัฒนาการทางอารมณ์ของนักเรียนว่ามีความก้าวหน้าทางอารมณ์มากน้อยเพียงใดเมื่ออายุเพิ่มมากขึ้น

การประเมินความฉลาดทางอารมณ์ประเมิน 3 ด้าน คือ

1. ด้านดี เป็นความพร้อมทางอารมณ์ที่อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้ โดยประเมินจากการรู้จักอารมณ์ การมีน้ำใจ การรู้ว่าอะไรถูก อะไรผิด
2. ด้านเก่ง คือความพร้อมที่พัฒนาตนเองไปสู่ความสำเร็จ โดยประเมินจากความกระตือรือร้น/สนใจใฝ่รู้ การปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลง และการกล้าพูดกล้าบอก
3. ด้านสุข มีความพร้อมทางอารมณ์ทำให้เกิดความสุข โดยประเมินจากการมีความสุขพอใจ ความอบอุ่นใจ และความสนุกสนานร่าเริง

แบบประเมินมีจำนวน 36 ข้อ มีคำตอบที่เป็นไปได้ 4 คำตอบ สำหรับข้อความแต่ละประโยค คือ ไม่เป็นผล เป็นบางครั้ง เป็นบ่อยครั้ง เป็นประจำ การประเมินให้ใช้ความรู้สึกของผู้ประเมินเป็นหลัก เป็นแนวทางการประเมินมีดังนี้

ไม่เคยเลย หมายถึง ไม่เคยมีพฤติกรรมนั้นเลย

เป็นบางครั้ง หมายถึง มีพฤติกรรมนานๆ ครั้ง หรือทำบ้างไม่ทำบ้าง

เป็นบ่อยครั้ง หมายถึง มีพฤติกรรมทำบ่อยครั้งหรือเกือบทุกวัน

เป็นประจำ หมายถึง มีพฤติกรรมทำทุกครั้งเมื่อเกิดสถานการณ์นั้น

การประเมินมีข้อพึงระวังดังนี้

1. ผู้ตอบแบบการประเมินจะต้องรู้จักเด็กเป็นอย่างดีจึงจะได้ข้อมูลของเด็กละเอียดและถูกต้อง
2. ผู้ตอบแบบประเมินต้องตอบตามที่เด็กเป็นจริง
3. ข้อความต่อไปนี้เป็นการอธิบายถึงอารมณ์ความรู้สึกและพฤติกรรมเด็กโปรดใส่เครื่องหมาย ✓ ในช่องที่ท่านคิดว่าตรงกับเด็กมากที่สุด มีคำตอบที่เป็นไปได้ 4 คำตอบ สำหรับข้อความแต่ละประโยคคือ ไม่เคยเลย เป็นบางครั้ง เป็นบ่อยครั้ง เป็นประจำ

เกณฑ์ให้คะแนนมีดังนี้

ไม่เป็นเลย	ให้	1	คะแนน
เป็นบางครั้ง	ให้	2	คะแนน
เป็นบ่อยครั้ง	ให้	3	คะแนน
เป็นประจำ	ให้	4	คะแนน

แบบการประเมินความฉลาดทางอารมณ์ของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 3 (อายุ 5-6 ปี)

ชื่อ.....ชั้น.....

คุณลักษณะ	จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม	พฤติกรรม	ระดับพฤติกรรม			
			เป็นประจำ	เป็นบางครั้ง	เป็นบางครั้ง	ไม่เคยเลย
			4	3	2	1
คิด (รู้จัก อารมณ์)	1. เมื่อนักเรียนแสดงอารมณ์ โกรธ แล้วควบคุมอารมณ์ ของตนเองได้	1. ควบคุมอารมณ์โกรธของ ตนเองได้เหมาะสม				
	2. เมื่อนักเรียนมีความพึงพอใจ ในสิ่งใดสิ่งหนึ่งเด็กสามารถ แสดงถึงความรู้สึกดีใจ และมีความสุขได้	2. ยิ้มเมื่อดีใจและมีความสุข				
	3. เมื่อนักเรียนเห็นเพื่อนได้รับ ความดีศรีอ่อนนักเรียน สามารถแสดงความเห็นอก เห็นใจเพื่อนๆ ได้	3. แสดงความเห็นใจเมื่อเห็น เพื่อนทุกข์ร้อน				
	4. นักเรียนสามารถเล่าหรือ แสดงความรู้สึกที่เกิดขึ้นกับ ตนเองได้	4. บอกความรู้สึกของตนเอง ได้เมื่อถูกถาม				
คิด (มีน้ำใจ)	1. นักเรียนรู้จักแบ่งปันสิ่งของ ให้เพื่อนๆ ได้	5. เต็มใจแบ่งสิ่งของให้คนอื่น				
	2. เมื่อเห็นเพื่อนเล่นคนเดียวรู้จัก ชวนเพื่อนมาเล่นด้วยกันได้	6. ชวนคนอื่นให้เล่นด้วย				
	3. นักเรียนแสดงความรักต่อ เพื่อนและไม่รังแกเพื่อนได้	7. สงสารไม่รังแกเพื่อนหรือ ทำร้ายสัตว์				
	4. นักเรียนบอกครูหรือผู้ใหญ่ได้ เมื่อต้องการความช่วยเหลือ	8. บอกครูหรือผู้ใหญ่เมื่อ ต้องการความช่วยเหลือ				

คุณลักษณะ	จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม	พฤติกรรม	ระดับพฤติกรรม			
			เป็นประจำ	เป็นบ่อยครั้ง	เป็นบางครั้ง	ไม่เลย
			4	3	2	1
ดี (รู้ว่าอะไร ผิดอะไร ถูก)	1. เมื่อนักเรียนทำผิดแล้วรู้จักขอโทษได้	9. ขอโทษเมื่อทำผิด				
	2. นักเรียนเด็กเชื่อฟังและปฏิบัติตามคำสอนของผู้ใหญ่ได้	10. เชื่อฟังและทำตามผู้ใหญ่บอก				
	3. นักเรียนรู้จักวิธีการเล่นอย่างระมัดระวังไม่ให้เกิดอันตรายได้	11. ไม่เล่นของที่เป็นอันตราย				
	4. เพื่อให้นักเรียนรู้จักฝึกความอดทนและการรอคอยได้	12. อดทน รอคอย				
เก่ง (กระตือ รือร้น)	1. เพื่อให้นักเรียนมีความกระตือรือร้นในการตั้งใจเรียนได้	13. ตั้งใจเรียน				
	2. เพื่อให้นักเรียนบอกและปฏิบัติตนในการมีส่วนร่วมปฏิบัติกิจกรรมกับเพื่อนได้	14. มีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม				
	3. เพื่อให้นักเรียนแสดงนิสัยของเด็กที่เป็นคนช่างสังเกตและตั้งคำถามได้	15. ช่างสังเกตและตั้งคำถาม				
	4. เพื่อให้นักเรียนได้รับความสนุกสนานกับงานหรือร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ใหม่ได้	16. แสดงความสนใจปฏิบัติงานหรือกิจกรรมการเรียนรู้ใหม่ด้วยความสนุกสนาน				

คุณลักษณะ	จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม	พฤติกรรม	ระดับพฤติกรรม			
			เป็นประจำ	เป็นบ่อยครั้ง	เป็นบางครั้ง	ไม่เคยเลย
			4	3	2	1
เก่ง (ปรับตัว ต่อการ เปลี่ยนแปลง)	1. เพื่อให้นักเรียนสามารถปรับตัวเข้ากับเพื่อน ๆ โดยไม่ร้องไห้จนได้	17. ไม่ร้องไห้จนเมื่อยมือมาโรงเรียน				
	2. เพื่อให้นักเรียนปฏิบัติตนในการเล่นกับเพื่อนร่วมห้องได้	18. เล่นกับเพื่อนร่วมห้องและปรับตัวเข้ากับผู้อื่นได้ดี				
	3. เพื่อให้นักเรียนสามารถทำงานร่วมกับเพื่อน ๆ ได้	19. ร่วมทำงานกลุ่มกับเพื่อนได้ราบรื่น				
	4. เมื่อนักเรียนพบสถานการณ์ใหม่เด็กสามารถปรับตัวเข้ากับสถานการณ์นั้นโดยไม่กลัวได้	20. ไม่แสดงความกลัวเมื่อเจอสถานการณ์ใหม่				
เก่ง (กล้าพูด กล้าบอก)	1. เพื่อให้นักเรียนกล้าบอกในสิ่งที่ตนต้องการของตนเองให้ผู้อื่นรับรู้ได้	21. บอกความต้องการของตนเองให้ผู้อื่นรับรู้				
	2. เพื่อให้นักเรียนกล้าปฏิเสธในสิ่งที่ตนไม่ชอบได้	22. กล้าปฏิเสธเมื่อไม่ชอบ				
	3. เพื่อให้นักเรียนกล้าตอบคำถามและพูดคุยกับผู้อื่น	23. กล้าตอบคำถามและพูดคุยกับผู้อื่น				
	4. เพื่อให้นักเรียนกล้าบอกเรื่องที่ตนไม่ยอมทำได้	24. กล้าบอกเรื่องที่ตนไม่ยอมทำได้				

คุณลักษณะ	จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม	พฤติกรรม	ระดับพฤติกรรม			
			เป็นประจำ	เป็นบ่อยครั้ง	เป็นบางครั้ง	ไม่เคยเลย
			4	3	2	1
สุข (ความ พอใจ)	1. เพื่อให้นักเรียนได้แสดงออกถึงพอใจหรือไม่พอใจของตนเองได้	25. บอกได้ว่าตนเองพอใจหรือไม่พอใจ				
	2. เพื่อให้นักเรียนรู้จักแสดงความรู้สึกดีใจเมื่อมีชมเชยได้	26. แสดงความดีใจเมื่อมีผู้อื่นชมเชย				
	3. เพื่อให้นักเรียนเล่าเรื่องที่ตนฟังพอใจให้ผู้อื่นฟังได้	27. เล่าเรื่องตนเองพอใจให้ผู้อื่นฟัง				
	4. เพื่อให้นักเรียนช่วยเหลือตัวเองได้	28. ช่วยเหลือตนเองมากขึ้นเมื่อผู้อื่นชมเชย				
สุข (อบอุ่นใจ)	1. เพื่อให้นักเรียนมีความเอื้อเฟื้อและแสดงความมีน้ำใจต่อผู้อื่นได้	29. รู้จักเอื้อเฟื้อและแสดงความมีน้ำใจต่อผู้อื่น				
	2. เพื่อให้นักเรียนเกิดความรู้สึกดีใจเมื่ออยู่ใกล้ชิดคนที่รู้จักได้	30. แสดงความรู้สึกดีใจเมื่ออยู่ใกล้ชิดคนที่รู้จัก				
	3. เพื่อให้นักเรียนดูแลผู้อื่นเมื่อผู้อื่นลำบากได้	31. ดูแลผู้อื่นเมื่อผู้อื่นลำบาก				
	4. นักเรียนสามารถช่วยเหลือตนเอง	32. ช่วยเหลือตนเองได้ดี				

คุณลักษณะ	จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม	พฤติกรรม	ระดับพฤติกรรม			
			เป็นประจำ	เป็นบ่อยครั้ง	เป็นบางครั้ง	ไม่เคยเลย
			4	3	2	1
สุข (สนุกสนาน ร่าเริง)	1. เพื่อให้นักเรียนเกิดความพึงพอใจเมื่อเพื่อนมาขอเล่นด้วยได้	33. หัวเราะพอใจเมื่อได้เล่นกับเพื่อน				
	2. เพื่อให้นักเรียนยิ้มแย้มแจ่มใสเมื่อเพื่อนๆ ชอบเล่นด้วยได้	34. ยิ้มแย้มแจ่มใสเมื่อเพื่อนๆ เล่นด้วย				
	3. เพื่อให้นักเรียนแสดงความรู้สึกร่วมไปตามกิจกรรมต่างๆ ที่ครูให้ทำได้	35. แสดงความรู้สึกร่วมในกิจกรรม				
	4. เพื่อให้นักเรียนรู้จักหากิจกรรมมาเล่นเพื่อความสนุกสนานของตนเองและเพื่อนได้	36. หากิจกรรมมาเล่นเพื่อสร้างความสนุกสนานให้แก่ตนเองและผู้อื่นได้เหมาะสม				